

PRIMERA CARTA DEL APOSTOL SAN PABLO A TIMOTEO

¹ Wejrtcha Pablutqui. Timoteo jila, amquin tii cartal cijjržcuča. Jesucristuž illzta apostultcha wejrqui. Jalla nii apóstol puestuquin učum Liwriiñi Yooz Ejpqui Jesucristo Jiliržtanpacha wejr utchiča. Jesucristo Jiliriz tjonz tjuñi tjewža učumqui.

² Timoteo jila, amquin tii cartal cijjržcuča. Weriz Yooz taku paljaytaž cjen amqui tjapa kuztan Yoozquin criichamča. Jaziqui wejt maati cuntamča. Amča lijitum criichi žoñiqui. Yooz Ejpžtan učum Jesucristo Jiliržtan amquiz zumaj yanapla, nižaza amquiz okzla, nižaza walikaj kamkatla.

ANA WALI TJAAJIÑINACA TJONAQUICHA

³ Tuquiqui ima Macedonia yokquin ojkan wejrqui amquiz rocchinča, Efeso wajtquin želajo. Anziqui wilta rocuča nicju tiraka želajo. Jalla nicju žejlcan, amqui tsjii žoñinaczquiz chiižinz waquiziča. Jalla ninaczquiz amqui mantaquiča, Yooz taku ana iya tsjii kjutñi tjajnajajo.

⁴ Nižaza mantaquiča žoñiz pinsita quintunacquizimi ana kuz tjajajo. Nižaza tuquita atchi ejpnacž tjuunac puntuquizimi anapanča nijcchucqui kuz tjazqui. Jalla nuž amqui mantaquiča. Jalla nižta parlanacaqui panž inakazza, kuznaca turwayskatñi alajača.

Nižta parlanacaqui anapanž učhumnacaquiz yanapcha, Yooziž tjaata kamañquiz juc'ant zuma kamajo. Yooz kamañquiz kamcan, Yoozquin kuzziz cjićjiñi, jalla niž walcha.

⁵ Jalla nuž wejrqui mantuča, criichi žoñinacaž porapat zuma munazajo. Zuma kuzzizpan, nižaza ana čjul ujmi cjuñzcu, zuma munaziz waquiziča. Nižaza tjapa kuztan Yoozquin criican, jalla nižta kuzziz žoñinacaqui zuma munaziz waquiziča.

⁶ Jalla nižta zuma kamañquiztan tsjii žoñinacaqui chekachuc ojkchiča. Jaziqui parleeka parlis pecniča, ana čjulquiz waquiziñi.

⁷ Nižaza walja zizni Moisés lii tjajiñi cjis peccha. Ninacasti tjajinžcupacha, persuna chita ana intintassa. Nižaza “Tužupanča werar razunaqui” cjis cupacha, ana panž niž persuna tjajintaqui intintazasača.

⁸ Yooziž Moisesquiz tjaata liinacaqui zumača, Yooz kuz jaru lijituma tjajintaž niiqui.

⁹ Nižaza lii puntuqui tužuča: Moisés liinacaqui anatača ut'ayta zuma kamni žoñinacztajapa. Antiz ana zuma kamni žoñinacztajapa ut'aytatača. Zuma paaznaca ana juyzu paañi žoñinacžta, nižaza Yooz kuzcama ana kamni žoñinacžta, nižaza ana Yooz sirwiñinacžta, nižaza uj paañinacžta, nižaza Yooz kamañ jicz ana pecñinacžta, nižaza ana Yooz rispitiñinacžta, nižaza persun maa ejp conñinacžta, nižaza žoñi conñinacžta,

¹⁰ nižaza adulteriuquiz ojklayni žoñinacžta, nižaza luctakpora ana wali paasñinacžta, nižaza žoñi tanñinacžta, nižaza toscara chiiñinacžta,

nižaza toscar juramentužtan chiiñinacžta, nižaza tjapa zuma tjaajintanacž quintra paañinacžta, jalla ninacžta ut'aytatača Moisés liinacaqui.

¹¹ Zuma tjaajintanacaqui zuma liwriiñi Yooz tawk jaruča. Yooz takuqui azzizza, žoñinaca liwriizjapa. Walja zuma Yoozqui wejtquiz nii liwriiñi taku zizkatchiča, nižaza wejtquiz cumpji-ičiča, žoñinacžquiz paljayajo.

JESUCRISTUQUI PABLUZQUIZ ANCHA OKZICHA

¹² Yooz taku paljayajo, Jesucristo Jiliriqui wejtquiz yanapchiča. Jalla nižtiquiztan Jesucristužquin sparaquiž cjiwča. Jesucristuqui wejr cumpliñipan cherziča. Jalla nižtiquiztan apóstol puestuquiz wejr utchiča nii sirwajo.

¹³ Tuquiqui wejrqui Jesucristuž quintra chiiñtača, nižaza niž quintra iñariñtača. Nižaza Jesucristužquin criichi žoñinacž quintra payiñtača. Jalla nuž paanami nižaza chiyanami, Yoozqui wejtquiz okziča. Ima Jesucristužquin criican, jalla nuž ana wali ojklaychintača ana ultim werara zizcu. Jalla nižtiquiztan Yoozqui wejtquiz ancha okziča.

¹⁴ Učhum Yooz Jiliriqui wejtquiz walja zuma okziča. Jaziqi Jesucristuž cjen, Yoozquin tjapa kuztan cjissinča wejrqui, nižaza Yooztan ancha munaziñi kuzziz cjissinča.

¹⁵ Jesucristuqui tii muntuquiz tjonchiča, ujchiz žoñinaca liwriyi. Jalla nii takuča ultim razunaqui. Nižaza tjappachaqui nii taku catokz waquiziča. Tjapa ujchiz žoñinacžquiztan wejrtča juc'ant ujchiztqui cjiwča.

16 Jalla nuž cjenami, Yoozqui wejr zumapan okziča, Jesucristuž zuma pasinziz kuz tjeezjapa. Weriz cjen, tjappacha zizaquiča, Jesucristo ancha zuma pasinziz kuzziz, jalla nii. Tjapa ujchiz žoñinacžjapa Jesucristuqui zuma pasinziz kuzzizza. Cristužquin criyaquiž niiqui, čjul žoñimi Yooztan wiñaya kamaquiča.

17 Jalla nižtiquiztan tjapa mantiñi Yooz honoraž wiñayjapa waytitaj cjila. Yoozqui wiñaya žejlča, nižaza ana ticznasača, žoñž čhjujcuiz anaž cherta cjesača. Tsjiillapanikazza Yoozqui, nižaza niipanča juc'ant tjappacha zizñiqui. Jalla nii Yooz honora wiñay wiñaya tirapan waytitaj cjila. Jalla nužoj cjila. Amén.

18 Timoteo jila, wejt maati cuntamča. Zuma zultatužtakaz Yoozquin tjurt'iñi kuzziz cjee. Nižaza Satanás partiranacž quintra cjee. Tuquiqui tsjii criichi jilanacaqui am puntuquiztan Yooziž tjaata taku chiichiča. Nii takunaca cjuñzna. Jalla nii tawk jaru amqui Yooz sirwiz puestuquiz utžtača. Jaziqui amquin tii chiižinuča.

19 Tirapan Yoozquin tjapa kuzziz cjee, nižaza zumapan kama. Zuma kamcan, am kuzquiz ana ujnaca cjuñznaquiča. Yekjapaqui persun kuzquiz ujnaca cjuñzcu, ana juyzu paachiča, nii ujquiztan ana jaytichiča. Jalla nižtiquiztan ninacaqui ana uj tantiyasñi kuzziz cjissiča, nekztan Yooz kamañ jiczquiztan zarakchiča.

20 Jalla nižta paachiča Himeneužtan nižaza Alejandružtan. Jalla ninaca Satanás kjarquiz intirjichinča, ana Yooz quintra iya chii zizajo.

2

YOOZQUIN MAYIZIZ PUNTU

¹ Tsjiižtan cjiwčha. Primeraqui chiižinžcučha jalla tuž: Tjapa žoñinacžta Yoozquin mayizaquičha, nižaza zuma kuztan Yooztan parlaquičha, nižaza tjapa žoñinacžtajapa Yoozquiztan roct'ižinaquičha, nižaza Yoozquin sparaquiž cjequičha. Jalla nuž mayiziz waquizičha tjapa žoñinacžtami,

² nižaza tjapa pajk mantiñi jilirinacžtami, nižaza tjapa jilirinacžtami. Jalla nuž mayiziz waquizičha, walikaz kamajo. Jalla nuž kamcan, Yoozquin sirwiñi kuzziz cjee, nižaza nižta kuzziz kamcan jilirinacžquiz rispitiñi kuzziz cjee.

³ Jalla nižta kamaquiž niiqui, walikazza. Nižaza jalla nižta kamz cjen, učhum Liwriiñi Yoozqui cuntintuž cjequičha.

⁴ Učhum Liwriiñi Yoozqui tjapa žoñinaca liwriita cjis, jalla nii pecčha. Nižaza tjapa žoñinaca werar taku pajñi cjis, jalla nii zakaz pecčha.

⁵ Tsjii Yoozpanikaz žejlčha. Nižaza žoñinacaltajapa tsjii Yoozquiz pjalt'ižiñi žejlčha. Jalla niičha Jesucristuqui. Učhum irat žoñi cjiscu,

⁶ tjapa tii muntuquiz žejlñi žoñinacž laycu ticzičha. Jalla nuž ticžcu ninacž ujquiztan pacchičha. Yooz pinsita timpu tjonžcu, jalla nekztan nii zuma liwriiñi quintuqui žoñinacžquiz paljaytatačha.

⁷ Jalla nii Jesucristuž žoñinacž laycu ticzi quintu wejrzakaz paljayučha. Nižta paljayajo, Yoozqui wejr apóstol puestuquiz utchičha. Wejr utchičha werar liwriiñi Yooz taku tjaajnajo ana judío

žoñinacžquin. Ninacžquin Yooz taku paljajyiñcha, ninaca Jesucristužquin kuzziz cjeajajo. Wejrqui Jesucristužquin criichiž cjen weraral chiyučha. Ana toscaral chiyučha.

⁸ Tjapa kjutñi žoñinacaqui Yoozquin mayiziñi cjičhaj cjiwčha. Jalla niil pecučha. Zuma kuzziz, nižaza ana žawjchi kuzziz, nižaza ana ch'aazñi kuzziz, nižaza zuma kuztan kjara waytizcu, jalla nuž mayiziñi cjičhaj cjiwčha.

MAATAKZ PUNTU

⁹ Nižaza maatakanacami zuma kuzziz cjispančha. Zuma zquitinaca anaž juc'anti cujtzni cjičhaj cjiwčha. Anačha iziwiri maatakažtakaz cujtzqui. Nižaza anačha ricachužtakaz cujtzqui. Anaž ancha ist'asaquičha. Nižaza maatakanacami anačha persun ach charquiz ancha quitsnacchiz cjequičha. Nižaza anaž ancha čhjul alajanacchiz cjequičha. Nižaza anaž ancha zquitinaca cujt cutaquičha. Jalla nižta zquitinacquizimi nižaza cusasanacquizimi ana kuz tjaa.

¹⁰ Antiz zuma kamzquin kuz tjaa. Zuma kamz waquizičha Yoozquin kuzziz criichi maatakanacami.

¹¹ Nižaza maatakanacami ch'uju žejlcan tjaa-jinta takunaca catokspančha, ana čhjululu chiizcu.

¹² Nižaza žoñinaca cheran maatakanacami luctakanacžquiz anaž tjaažinz waquizičha; nižaza anaž mantiz waquizičha. Nižaza maatakanacžlaqui ch'uju žejlcan luctakanacž takunaca nonspančha.

¹³ ¿Kjažtiquiztan nižta cjesajo, maatakanacž puntuquiztanajo? Jalla tužuča niiqui. Tuquiui Yoozqui Adán paachiča. Nekztan Eva paachiča.

¹⁴ Nižaza Adanžquiz anatača incallta. Antiz Evaquiztača incallta. Incallskattiquiztan Evaqui ujquiz tjojsinča.

¹⁵ Maatakanacami maatakž kamañquiz kamz waquiziča, maatinaca majtcan. Nižaza Yoozquin kuzziz, nižaza zuma munaziñi kuzziz, nižaza ana ujchiz zuma kamañ kuzziz, nižaza humilde kuzziz, jalla nižta kuzzizpan kamaquiž niiqui, liwriita cjequiča maatakanacami.

3

ICLIZ JILIRZ PUNTU

¹ Jakziltat icliz jilirž puestuquiz luz pecħhaja, jalla niiqui zuma Yooztajapa langz pecñiča niiqui. Jalla nii takuqui ultim werarača.

² Jalla nižtiquiztan jakziltat icliz jilirž puestuquiz luzaja, jalla niiqui zuma kamañchiz žoñi cjispanča. Jalla nižtiquiztan žoñinacaqui niž puntu cjiñiča, “Zuma žoñipancha, ana ujchiz” cji-canaqui. Niiqui tsjaa tjunchizpanikaz cjispanča. Nižaza ewjazñi kuzziz cjispanča. Nižaza zuma-pan kamñi kuzziz cjispanča. Nižaza zuma kam-tiquiztan rispittaž cjispanča. Nižaza tjonzñi žoñinacžquiz kjawzñi kuzziz cjispanča. Nižaza zuma tjaajiñiž kuzziz cjispanča.

³ Nižaza anapan licñi kuzziz cjispanča. Nižaza ana kichjasñi kuzziz cjispanča, antiz pasinziz kuzzizpan cjispanča. Nižaza anapan ch'aazñi

kuzziz cjispanča. Nižaza paaz pecni kuzziz anapan cjispanča.

⁴ Nižaza niž kjuychiz žejlni žoñinaca zuma irpiñi cjispanča. Nižaza niž maatinacami zuma cazni nižaza walja rispitiñi, jalla nižta kuzziz cjispanča.

⁵ Tsji icliz jiliriqumi niž persun kjuy žoñinaca ana zuma irpiñi atchucažlaj niqumi, jalla nižtiquiztan, jaknužt Yooz icliz žoñinaca zuma irpasajo?

⁶ Nižaza tsji icliz jiliriqumi anaž uzca criichi žoñi cjesača. Uzca criichi cjesaž niqumi, mitarazi kuzziz cjisnasača, nekztanaqumi ujquiz tjojt-nasača. Nižaza jaknužt diabluqumi niž ujquiztan casticta cjechaja jalla nižta irata ni žoñiqumi ujpaatiquiztan casticta cjequiča.

⁷ Nižaza icliz jilirinacaqumi tjapa žoñinaczquiz rispittaž cjispanča, criichi žoñinacami, ana criichi žoñinacami. Ana criichi žoñinacaqumi nižquiz ana rispitaquiz niqumi, juc'anti nižquin ujnacaž tjojt-nasača. Jalla nižtiquiztan diabluqumi ni žoñquiz ujquiz tjojtskatasacha.

⁸ Jalla nižta zuma kamañchiz zakaz cjispanča iclizquiz yanapni žoñinacaqumi. Jalla ninacaqumi zuma rispitta kamañchiz cjispanča. Nižaza ninacz chiita taku cumpliñi kuzziz cjispanča. Nižaza anapan licni kuzziz cjispanča. Nižaza paaz pecni kuzziz anapan cjispanča.

⁹ Tuquiqui Jesucristuž puntumi nižaza nižquin kuzziz puntumi ana tjapa ziztatača. Anziqui kjanacama paljaytača. Nii Jesucristuž puntu zuma zizni kuzziz cjispanča. Nii iclizquiz yanapni žoñinacaqumi ana uj paañi kuzziz cjispanča.

¹⁰ Tsjii žoñiqui iclizquiz yanapz puestuquiz luzasaž niiqui, primeraqui niiz persun kamaña zumpacha tantiitaž cjispanča. Nekztan zuma kamañchiz cjequiž niiqui, iclizquiz yanapz puestuquiz luzasača.

¹¹ Jalla nižta zuma kamañchiz cjispanča iclizquiz yanapñi maatakanacami. Nii maatakanacami walja rispitta kamañchiz cjispanča. Nižaza anapan ana wal quintu joojooñi kuzziz cjispanča. Nižaza ewjazñi kuzziz cjispanča. Nižaza tjapa cumpliñi kuzziz cjispanča.

¹² Nižaza iclizquiz yanapñi žoñinacaqui tsjaa tjunchiz alajakaz cjispanča. Nižaza niiz persun maatinacami kjuy žoñinacami zumapanž irpiñi cjispanča.

¹³ Jakziltat iclizquiz yanapz puestuquiz zuma cumplačhaja, jalla niiqui zuma honorchiz cjequiča, nižaza juc'ant tjup kuzziz cjisnaquiča, Jesucristužquin criiz puntuquiztan paljayzjapa.

¹⁴⁻¹⁵ Wajilla wejrqui amquin ojkz pecuča. Pero anat uri tjonz atučani. Jalla nižtiquiztan tii takunaca amquin cjižrčuča. Tii takunacaž cjen amqui zizaquiča, jaknužt Yoozquin criichi žoñinacaqui parti Yooz maatinacžtan kamz waquizičhaja, jalla nii. Yooz maatinacača werar žejtñi Yooz iclizaqui. Yooz icliz žoñinacaqui werar Yooz tawkquizimi tjurt'iñi kuzzizpanča.

¹⁶ Anaž jecmi kjaž cjesača tii puntuquiztan. Tuquiqui Jesucristuž puntumi, nižaza Yooz kamañ puntumi ana tjapa ziztatača. Anziqui nii puntunacami kjanacama ziztača. Tii Jesucristuž puntunacača chekanaqui. Jesucristuqui učhum

irat curpuchiz tjonchiča tii muntuquiziqui. Jacatattiquiztan Yooz Espíritu Santuqui ticlarchiča niž puntuquiztan, litituma Yooz kamañchizza, jalla nii. Nižaza Yooz anjilanacaqui Jesucristo cherchiča. Nižaza tjapa tii muntuquiz žejlñi žoñinacžquiz Jesucristuž puntuquiztan paljaytača. Nižaza tjapaman žoñinacaqui nižquiz criichiča. Nižaza Jesucristuqui tsewc arajpachquin wilta quejpchiča. Jalla nii puntunacača chekanaqui.

4

ZUMA TJAAJINTA TAKUNACA

¹ Tsjii puntu cjesača. Yooz Espíritu Santuqui kjanapacha intintazkatchiča jalla tužu: Ima Jesucristuž wilta tjonan, yekjap criichinacaqui Yoozquin criizquiztan zarakaquiča. Tsjii kjutñi irpitaž cjequiča incallñi zajranacaž cjen, nižaza nii ana wal zajranacž tjaaajintaž cjen.

² Nii zajranacaž mantita žoñinacaqui incallñi kuzziz cjican toscar takunaca paljayaquiča. Nižaza ninacž toscar takunaca nonžcu, yekjap werar Yoozquin criichinacaqui Yoozquiztan tsjii kjutñi zarakaquiča. Nii zajranacaž mantita žoñinacaqui ujquiztan ana sint'iñi kuzziz cjequiča, nižaza ana uj naazñi kuzziz cjequiča.

³ Nii ana wal žoñinacaqui anapanž lucutjiñi zalzqui cjican mantaquiča. Nižaza tsjii čherinaca lujlžmi, anapanž lulzqui, cjican mantaquiča. Nii incallñi žoñinacaqui jalla nuž cjequiča, pero Yoozqui nii čheri tjaachiča, žoñinacaž lulajo. Jalla nižtiquiztan Yoozquin criichinacami werar

Yooz tawkquiz criichinacami nii čhjeri lulasächa Yoozquin sparaquič jizcu.

⁴ Tjapa Yooziž tjaata čhjerinacaqui walipankazza. Yoozquin sparaquič jizcu lulasächa. Anapanča “Lujljapächa anawaliqui” cijzqui.

⁵ Yoozquin sparaquič jizcu, nižaza Yooz taku chiižcu, čhjul čhjerimi walipankaz cjesächa, lujljapä.

⁶ Jalla nii weriž tjaajinta takunaca criichi žoñinacžquiz tjaajnaquiča amqui. Nekztan amqui Jesucristužtajapa zuma sirwiñim cjequiča. Yooz tawk jaru, nižaza Yooz puntu zuma tjaajintanac jaru zuma kamčamča. Nižaza zuma tjaajnaquič niiqui, juc'ant zuma kamañchiz cjequiča.

⁷ Ana wal quintumi nižaza zumzu žoñinacž quintumi anapan nonznaquiča. Antiz Yooz kuzcamapankaz kamzquinča kuz tjaazqui.

⁸ Curpu ejercicio paakatzqui curpuquizkaz yanapča. Yooz kuzcama kamzqui curpuquizimi kuzquizimi tjappachquizpanž yanapča. Nižaza tii muntuquiz kamz žejtzquizimi arajpach muntuquiz kamz žejtzquizimi yanapča.

⁹ Jalla werar razunača nii takuqui. Jalla nižtiquiztan catokz waquiziča.

¹⁰ Učhumqui žejtñi Yoozquin criichiž cjen tjewznaquiča arajpachquin Yooztan kami ojczjapa. Jalla nuž tjewžcan, učhumqui Yoozta ancha langža nižaza sufriča. Jalla nii žejtñi Yoozza ultim werar Liwriiñiqui. Nižquin criichinacaqui liwriita cjequiča. Nižaza tjapa žoñinacaqui liwriita cjesächa, nižquiz criyaquič

niiqui.

¹¹ Jalla nii puntu tjaajintanaca mantaquiča, nižaza tjaajnaquiča amqui.

¹² Amqui tjowaž cjenami žoñinacžquiz rispitskataquiča, amiž zuma kamtiquiztan. Amqui zumapan kamaquiča, nižaza zumapan chiyaquiča, nižaza žoñinacžtan zuma munazaquiča, nižaza Yoozquin tjapa kuzzizpan cjequiča, nižaza lijitum kamañchiz cjequiča. Nekztan jaknužt amqui zuma kamčhaja, jalla nii cheržcu, parti criichi žoñinacaqui am iratapacha zakaz zuma kamasacha.

¹³ Nižaza wejt tjonzcama, parti criichi žoñinacžquin Yooz taku liizinzjapa kuz tjaaquiča. Nižaza Yooz taku ližcu parti criichi žoñinacžquin zumpacha chiižinaquiča. Nižaza ninacžquiz tjaajnaquiča.

¹⁴ Tuquiqui icliz jilirinacaqui kjaržtan am juntuñ lanziča. Nižaza am puntuquiztan tsjii Yooziž tjaata taku chiichiča, “Yooz tjaata kamañchiz cjequiča” cjicanaqui. Nekztan jalla nižta Yooz kamañchiz amquiz cjiskatchiča. Amqui nii Yooz kamaña ana cutznaquiča.

¹⁵ Jalla nii am kamañ puesto cumplisjapa, tjapa kuz tjaaquiča. Nii kamañ jaru kama. Jalla nižta kamz cjen, amqui juc'ant juc'ant zuma kamaquiča. Nižaza parti criichinacaqui am juc'ant zuma kamñiž cjen nayaquiča.

¹⁶ Jaziqui am persun kuzquizimi nižaza amiž tjaajintanacquizimi cuitaza, zumapan cjisjapa. Weriz chiižintanaca tirapan cjuñzna. Jalla nuž zuma cjuñznaquiž niiqui, ultimquiziqui liwriitam

cjequiča. Nižaza amiž tjaajinta catokchi žoñinacaqui liwriitaž zakaz cjequiča.

5

ZEW MAATAKANACZ PUNTU

¹ Tsjiilla cjesača. Irarchiz ejpnacžquiz ana ancha ujznaquiča. Antiz persun ejpžtakaz zuma tawkžtan chiižinaquiča, niž ana wali paatiquiztan jaytiskatzjapa. Nižaza parti luctak žoñinacžquiz persun jilanacžquiz chiižintažokaz chiižinaquiča.

² Nižaza irarchiz maatakanacžquiz persun maažtakaz zuma rispitchiz razunžtan chiižinaquiča. Nižaza parti maatakanacžquiz persun cullaquinacžquiz chiižintažokaz chiižinaquiča, zuma kuztan. Maatakanacžquiztan zumapan pinsaquiča.

³ Nižaza ultim t'akjir žewanacžquiz okznaquiča.

⁴ Tsjaa žew žonqui maatinacchiz nižaza ajlchinacchiz cjesaž niiqui, jalla ninacaqui naa žew maaquiz okz waquiziča. Jakziltat Yoozquin criichižlaj niiqui, persun famillžquiztan žew maatakanacžquiz yanapz waquiziča. Nii žew maatakanacaqui famill ocjalanaca jwesi yanapchižlani. Žew maatakanacžquiz yanapzpanž waquiziča persun familiaqui. Jalla nuž Yooz yujcquiziqui walipanikaz cjequiča.

⁵ Jakzilta t'akjir žew žonmi zinalla žejlčhaj ni-iqui, jalla naača werar žewqui. Naaqui Yoozquin kuzziz cjenaqui arajpachquin kami ojcz, jalla nii tjewža. Nižta tjewžcan naaqui majiñami weenami Yoozquin ancha mayizinča.

6 Jakzilta žew žonmi tii muntuquiz kamzquinkaz kuz tjaachi žejlčhaja, jalla naaqui criichi žoňž cuzturumpi paachi cjenami, ana Yoozquin kuzziz zuma kamčha.

7 Persun famillž žewnacžquiz okz waquizičha. Jalla nuž mantaquičha amqui, žewanacami n-nacž familianacami ana ujchiz cjisjapa.

8 Persun famillžquiztan tsjii t'akjiri žejlčhaj ni-iqui, famillžquiztan mantinta cjis waquizičha. Ana mantintažlaj niiqui, nii famillchiz žoňinacaqui Yooz kuzcama kamz ana cumpličha. Nižaza nižta žoňinacaqui tsjan ana zuma kuzzizza ana criichinacžquiztanami.

9 Jakzilta žew maatakanacž tjuumi icliz listiquiz žejlčhaja jalla ninacaqui yanapta cjesačha. Nižaza nii žew maatakanacaqui yanapzjapa sojta tunc wata jilchiz cjistančha. Nižaza tsjii luctakžtan panikaz zalsintačha naa žewqui.

10 Nižaza žoňinacaqui naaža zuma kamtiquiztan pajta cjistančha. Nižaza naa žewqui maatinaca zuma irpiñtacha. Nižaza tjonzñi žoňinacžquiz zuma atintiñi kuzziz cjispančha. Nižaza criichi žoňinacž kjojcha humilde kuzziz ajwsinintačha. Nižaza sufriñi žoňinacžquiz zuma yanapñi kuzziz cjispančha. Nižaza tjapaman wali paatanacžquiz kuz tjaañi cjispančha. Jalla nižta zuma kuzziz žew maatakanacaqui iclizquiztan yanapta cjesačha.

11 Ima sojta tunca watchiz cjen žew maatakanacaqui anaž icliz listiquiz apuntita cjesačha, yanapta cjisjapa. Listiquiz apuntita cjisjapaqui, žew maatakanacaqui tsjii icliz jilirinacž acuerduquiz luztančha. Tur žew maatakanacaqui wilta zalz pecačhani. Wilta

zalaquič nīquī, nī acuerduquiztan ulanspanča. Jalla nuž ulantiquiztan Cristuž quintražtakaz cjequiča.

¹² Nī primero acuerduquiztan ulantiquiztan ujchiz cjequiča.

¹³ Nižaza turapacha žew maatakanacaqui kjuyquiztan kjuya ojklayasaž nīquī, jayraž cjesača. Nižaza ana wali quintu joojooñiž cjesača. Nižaza yekja žoñž parliquiz mitisñi cjesača. Jaziqū ana zuma takunaca chiichiyačhani. Nižta chiichiizqui inapankazza. Anapan waquiziča.

¹⁴ Jalla nižtiquiztan tur žew maatakanacaqui zalz waquiziča. Zalzcu, ocjalchiz cjesača. Nižaza kjuya luraña cwitiñi cjesača. Jalla nižta zuma kamañ quintra žoñinacaqui icliz žoñinacžquī anaž iñarasača.

¹⁵ Yekjap žew maatakanacazti Yoozquiztan zarakčiča, nižaza Satanás diabluž kuzcama ojkča.

¹⁶ Jakzilta criichi luctakami maatakami persun famillžquiztan tsjaa žew žon žejlčhaja, naa žew žon yanapz waquiziča, icliz žoñinacžta ana ch'ama cjejajo. Jalla nižtiquiztan ultim t'akjir chawc žew maatakanacžquī icliz paažtan yanapta cjesača.

ICLIZ JILIRZ PUNTU

¹⁷ Jakzilta icliz jilirit zumpacha irpačhaja, parti criichi žoñinacaqui nī jiliržquin zuma honora tjaaz waquiziča, nižaza zuma pacz waquiziča. Nižaza Yooz taku paljayñi jiliržquīzimi, nižaza Yooz taku tjaajiñi jiliržquīzimi juc'ant

honora tjaaz waquiziča, nižaza juc'anti pacz waquiziča.

¹⁸ Tuquitanpacha cjiirta Yooz takuqui tuž cjiča: “Tsjii trigo jojñi aznuqui ñujcžtan ana ñucasacha ana lulajo”. Nižaza cjiirta Yooz takuqui tuž cjiča: “Jakziltat langzñizlaja, jalla niiqui pacta cjis waquiziča”.

¹⁹ Nižaza tsjii žoñikaz icliz jiliržquiz uj tjojtnasaž niiqui, jalla nii žoñž chiitaqui anača nonzqui. Antiz tsjii pucultan čhjepultan tisticu žoñinacaž ujchizpanča cjesaž niiqui, ninacž chiitaqui nonznakuča.

²⁰ Nižaza jakzilta icliz jilirit uj paañi žejlčhaja, jalla nižquiz ujsnakuča parti criichi jilanacž yujcquiz. Jalla nižtiquiztan nii parti žoñinacaqui uj paaz jiwjataquiča.

²¹ Jaziqui Yooz Ejpžtan nižaza Jesucristužtan nižaza Yooziž illzta anjilanacžtan, jalla ninacž yujcquiziqui amquiz mantuča, nii weriž tjaajintanac jaru kamajo, nii. Nižaza jalla nuž kancan anapanča pjali cjičisqui. Nižaza tjapa žoñinacžtan tsjii kuzziz cjis pecsa.

²² Nižaza ima icliz jilirž puestuquiz uchan, nii žoñž kuz zumpacha tantiižinaquiča. Ana zumpacha tantiyaquiž niiqui, tsjii amiž uchta icliz jiliriqiu ujquiz tjojtsnasača. Nekztan parti žoñinacaqui amquiz zakaz uj tjojtnasača. Jaziqui ima uchcan zumpacha tantiiž waquiziča. Nižaza am persun kuzquiz cuitasa ana ujquiz tjojtsjapa.

²³ Amiž walu ancha laa laa cjenaqui, anam kjaz alaja licasacha. Tsjii kulla cunta koluc vinulla licsnasača.

²⁴ Yekjap žoñinacaž uj paatanacaqui kjanapacha tjeežta cjiſsa ima caſtica cjiſnan. Yekjap žoñinacaž uj paatanacazti chjojžta cjeſača, caſticz tjuñicama. Nekztan tjeežtaž cjequiča.

²⁵ Jalla nižtapacha yekjap žoñinacaž zuma paatanacaqui kjanapachača. Yekjap žoñinacaž zuma paatanacazti ana chertača. Pero anaž tirapan chjojžta cjequiča. Pjalz tjuñquiziqui tjeežtaž cjequiča.

6

¹ Criichi žoñinaczquiz chiižina, tuž cijan: Patrunž mantuquiz kamñi piyunanacaqui persun patrunžquiz riſpitla, parti žoñinacaž werar Yooz quintra ana chiyajo, nižaza tjaajinta Yooz taku ana iñarajo.

² Nižaza jakzilta piyunanacat criichi patrunchi-zlaj niiqui, juc'anti riſpitla, ana quintra chiila, nii patrunaž criichiž cjen. Antiz juc'anti nii patrunchta langžinſpanča. Am patrunchpachača criichi maziſqui. Jalla nižtiquiztan zuma k'ayi jilača niiqui. Jalla nii puntunaca chiižinaquiča, nižaza tjaajnaquiča.

ANA WALI TJAAJINACŽ PUNTU

³ Tsjii žoñiqui tſjemat pinsita takunacztan tſjii kjutñi tjaajnačhani. Jalla nižta ana wali tjaajnaquiz niiqui, Jeſucristo Jiliriž zuma tjaajintanacquiztan tſjemataž tjaajinča. Nižaza nii žoñiqui Yooz mantita kamañquiztan tſjemata kamaña tjaajinča.

⁴ Jalla nižta tjaajiñi žoñiqui mit kuzzizza. Yooz puntunaca ultim werara ana zizza. Nižaza

nižta tjaajiñi žoñiqui ana wali kuzziz cjen žoñinacžtan ch'aazkaz pecčha. Čjul taku puntuquiztan ch'aazkaz pecčha. Jalla nuž ch'aazcan chjaawjkatas žejlčha, nižaza t'aka t'akaž cjissa, nižaza žoñinacaqui quintra chiyas žejlčha. Nižaza porapat uj tjojtassa.

⁵ Nižaza nii millk'u kuzziz žoñinacaqui porapat ana tucuziñi ch'aasñičha. Ninacaqui Yooz pinsitanacami zuma werar razunanacami ana zizza. Tii muntuquiz wali jiru kamz cjis pinsican, Yooz jiczquin luzza. Nii wali jiru kamzqui, “Jalla nii kamzkazza waliqui”, cjican pinsiñičha. Jalla nii ana wal pinsitanacchiz žoñinacžtan ana munazaquičha.

⁶ Pero tsjiikaz cjiwčha. Yooz jiczquiz kamzqui ancha waličha, wali jiru kamzquiztan juc'anti. Yoozquinkaz kuzziz cjican žoñinacaqui cuntintu cjequičha.

⁷ Tii muntuquiz nascuqui učhumqui ana čjulchiztačha. Nižta irata ticžcuqui tii muntuquiztan ana čjulchiz okaquičha.

⁸ Jalla nižtiquiztan tii muntuquiz žejlcan, čhjerchizimi zquitčizimi cuntintu cjistančha.

⁹ Jakziltat wali jiru cjis pecčhaja, ujquiz tjojtasnasačha, nižaza ana wal jiczquiz lusasačha. Nekztan zumzu pinsamintuchiz cjesačha. Nižaza persun quintra ana wal kamzquizkaz pecasačha. Nekztan nii ana wal kamtiquiztan tjappacha per-taquičha. Liwj akztaž cjisnaquičha nii žoñiqui.

¹⁰ Paazquin kuz tjaazqui tjapaman ana wali-nacquiz cjiskatčha. Paazquin kuz tjaacan yek-jap criichi žoñinacaqui Yoozquiztan tsjii kjutñi chjichta cjissičha. Nekztan persunpacha wira an-

cha sufriskatča.

TIMOTEOZQUIZ CHIIZINTA TAKUNACA

¹¹ Timoteo jila, amqui Yooz žoñimča. Jaziqui ana walinacžquiz anapan kuz tjaaquiča. Antiz zuma kamzquin kuz tjaaquiča. Yooz kuzcama kama. Nižaza Yoozquin kuzzizpan cjee. Nižaza zuma munaziñi kuzziz cjee. Nižaza pasinziz kuzziz tjurt'a. Nižaza humilde kuzziz cjee.

¹² Zuma zultatužtakaz Yoozquin tjurt'iñi kuzziz cjee, nižaza Satanás diabluž partiranacž quintra cjee. Nižaza arajpachquin Yooztan wiñaya kamzjapa, kuz tjaaquiča. Arajpachquin wiñaya kamajo Yoozqui am kjawziča. Nižaza nuž kjawztan, amqui walja žoñinacž yujcquiz ticlarčamča, “Yoozquinkaz kuzziztča wejrqui” cji-can.

¹³ Timoteo jila, Yoozqui tjapa tii muntuquiz žejlñinacžquiz žeti tjaača. Nižaza Jesucristuqui Poncio Pilatuž yujcquiz Yooz Ejpžquinkaz kuzziztača. Jaziqui Yooz yujcquizimi Jesucristuž yujcquizimi wejrqui amquin mantuča,

¹⁴ Yooz kamañquizkaz kama, jalla nii. Nekztan žoñinacaqui Yooz kamaña quintra ana čjul chiyasača, nižaza Yooz kamañqui zumapankaz tjeežta cjequiča, Jesucristo Jiliriz tjonz tjuñicama.

¹⁵ Yooz Epiž pinsita timpuquiz Jesucristuqui wilta tjonaquiča. Yooz Ejpqui zinta zuma Yoozza. Jalla niiča tjappachquiztanami chekanaqui. Nižaza Yoozqui tsjan pajk jiliriča čjul jilirinacžquiztanami. Nižaza niiča juc'ant azziz mantiñiqui čjul mantiñinacžquiztanami.

¹⁶ Yoozpankazza wiñay žejtchizqui. Nižaza anaž jec ujchiz žoñimi Yoozquin macjati atasacha

juc'ant zuma kjañquiz kamchi, nekztan. Jalla nižtiquiztan anaž jec žoñimi Yooz cherchiča, nižaza ana cherasača. Yoozqui wiñaya hon-orchiz cjila. Nižaza wiñaya mantiñej cjila. Jalla nužoj cjila. Amén.

¹⁷ Amqui tii muntuquiz wali jiru kamñi žoñinacžquiz mantaquiča, ancha cusasanacchiz cjenami ana mita kuzziz cjeyajo. Anaž wiñaya nižta wali jiru kamasacha. Jalla nižtiquiztan cusasanacquiz anača kuz tjaažqui. Antiz Yoozquinkaz kuz tjaa. Nii žejtñi Yoozpankaz učumnacaquiz tjapaman wintizunanaca tjaača, učumnaca cuntintu kamzjapa.

¹⁸ Nižaza nii wali jiru kamñi žoñinacžquiz mantaquiča tuž kamajo. Ninacaqui zuma obranaca paaz waquiziča. Nekztan zuma obranacaž paachiž cjen ultim werar wali jiruž cjequiča Yooz yujcquinaqui. Nižaza ninacaqui zuma kuztan ninacž cusasanacžtan žoñinacžquiz yanapz waquiziča. Ana zkutu kuzziz cjis waquiziča.

¹⁹ Jalla nuž zuma obranaca paatiquiztan arajpachquin ultim werar cusasanaca juntaquiča. Nuž juntitiquiztan, ultimupan Yoozqui arajpachquin ninacžquiz zuma kamkataquiča, wiñaya. Jalla nii arajpachquin wiñay kamzquin kuz tjaaž waquiziča. Nii kamzqui juc'ant zumača. Jalla nuž wali jiru žoñinacžquiz mantaquiča amqui.

²⁰ Timoteo jila, wejrqui amquiz tjapa Yooz puntunacquiztan tjaažinčinča. Jalla nii tjaažintanaca zumpacha cjuñzna, nižaza nii jaru kama. Nižaza ina žoñž takunaca ana nonžna. Ana Yooz takunacača ninacž takunacaqui. Nižaza zuma

tjaajintanac quintra chiitaqui ana nonžna. Yekjap žoñinacaqui tsjii kjutñi chiižcuqui, “Zuma zizta takučha weriž chiitaqui”, cjiñičha.

²¹ Nižaza yekjap criichi žoñinacaqui nii ana wal taku catokžcu Yoozquiztan tsjii kjutñi zarakchičha. Ana zuma kuzziz cjissičha.

Yoozqui am wintijla. Jalla nužoj cjila. Amén.

Ew Testamento: Chipay Tawkquiztan New Testament in Chipaya (BL:cap:Chipaya)

copyright © 2009 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Chipaya

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Chipaya [cap], Bolivia

Copyright Information

© 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Chipaya

© 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-22

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 29 Jan 2022

baeaa6d6-fcc1-578f-afbd-04a9c5c14184